

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 47. Erasmi a Latomo impugnati vindiciæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66615)

Sæcul. XVI
A. C. 1544.
 tificis contra eundem. IV. Alius de
 variis quæstionum generibus. V. Li-
 ber de Ecclesia. VI. Opusculum de
 Confessione secreta. VII. Responso
 ad Helleborum Joannis Oecolampadii.
 VIII. Confutatio Oeconomix Christia-
 næ. IX. Dialogi duo de trium lingua-
 rum, & studii Theologici ratione. X.
 Apologia pro Dialogo de tribus linguis.
 XI. Tractatus adversus librum Erasmi
 de facienda Ecclesiæ concordia. XII.
 Tres libri contra Gælielimum Tindalum.
 XIII. Opusculum de Matrimonio. XIV.
 Ac denique disputatio quodlibetica tri-
 bus quæstionibus absoluta. Cuncta
 hæc opera Latomus ab anno Domini
 millesimo quingentesimo decimo nono
 elucubravit usque ad annum millesi-
 mum quingentesimum quadragesimum
 quartum, quo obiit: ea vero Jacobus
 Latomus ejus nepos anno Christi mille-
 simo quingentesimo quinquagesimo Lo-
 vanii in forma majori edi curavit.

§. XLVII.

*Erasmi a Latomo impugnati
vindicæ.*

Ceterum Latomus non modo Luthe-
 rum, ejusque asseclas confutare ni-
 tebatur, sed Erasmus quoque in suo
 tractatu *de variis quæstionum generibus* im-
 pugnavisse videtur; ibidem enim illos re-
 dar-

Sæcul XVI. *diocrem Grammaticæ notitiam in Dialecti-*
 A.C. 1544. *ca versatur, Mathematicas disciplinas attingat, & alias scientias, quæ ingenium acunt*
 (*). *Postea ad Theologiam scholasticam digrediens omnes illius utilitates enarrat, atque præcipuis adnumerat hasce, quæ sequuntur: I. Scholastici singulas Theologicæ eruditionis materias in locos certos ordinate reponunt. II. In Scholasticis singulæ materiæ loco suo & ordine reperiuntur. III. Idem certis fidei regulis & sanctæ doctrinæ dogmatibus inconcussis cuncta nudis aptisque verbis tradunt. IV. Ea, quæ veterum tempore erant indi-*

falsam, vel desperationem adducti juvenes salantur, atque interim majora negligant, in rebus novis & plausibilibus principale studium collocantes, & in grandem totius vitæ iacturam in rebus infimis aut mediis quasi summis hæreant, ceteros, qui talia nesciunt, aut meliorum intuitu parvi pendunt, insipienter irideant. Sunt etenim habendæ gratiæ iis, qui linguis docendis, & codicibus emendandis, honesta studia adjuvant, modo ne suum laborem ita æstiment, ut melioribus, quibus insudant, afferat detrimentum.

(*) Quam diversa itidem mente Latomus hanc propositionem enuntiaverit, ex ipsius verbis manifeste elucet; agens enim de Theologo Novitio ita disserit: *Qui angustiore* &
 [pi]

cisa & incerta, ipsi juxta Ecclesiae determinationem tradunt. V. Falsas Philosophorum opiniones confutant. Postea Latorum eos impugnat, qui Theologiam Scholasticam ideo carpunt, quia *quaestiones curiosas & superfluas pertractat.* Tandem Novitios Theologos hortatur, ut huic studio sedulam navent operam.

Ad refellendum hunc Dialogum Erasmus intra duos mensis Martii dies anno supra millesimum quingentesimo decimo nono suam responsionem concinnavit, quæ in duos libros divisa in

Q 4 no-

spiritualem Theologiae faciem intuentur, censent, doctrinae formam esse optimam, si novitius Theologus, creditis primum firmiter & fideliter a ceptis Christianae Religionis dogmatibus post mediocrem Grammaticae notitiam non perfunctorie, sed, ut dicitur, ad vivum in vera Dialectica versetur, generalia degustet Philosophiae naturalis, Mathematicas attingat disciplinas, maxime Arithmetica propter numeros, diligenter excutiat moralem Philosophiam: Metaphysicæ, quæ proxima Theologiae est, gnauiter intendat, deinde in subtilibus speculativæ Theologiae diligenter incumbat, interim tamen ab initio studii Theologici, singulis diebus (si fieri potest) in textu Biblicæ aliquamdiu versetur, ipsum primitus

Sæc. XVI.
A.C. 1544.

Sæcul. XVI. nono operum suorum tomo reperitur.
A.C. 1544. In prima hujus responsi parte sua propugnat præcepta, quæ Theologiæ Candidatis tam pro humaniorum literarum ac profanarum scientiarum studio, quam pro Theologia, sacrisque Literis, ac SS. Patribus præscripsit, & postea paucis verbis ea, quæ ipsi Latomus objecerat, diluit, simulque illos discutit articulos, in quibus ipse ab adversarii sui sententia discrepat. Verum ad hæc minime obmutuit Latomus; brevem enim conscripsit apologiam, in qua paucis causam suam defendit, atque de versionibus, & sacræ Paginæ lectione discurret, neutiquam tamen penitus eorum damnat conatus, qui veteres versiones emendare

tus leviter perlegendo, deinde memoriæ commendando singulis diebus certam portionem, incipiens a novo Testamento, in quo si dubitet, videat Doctores & Glossas potius, quam se in translationibus & linguis torqueat, utens eorum labore, qui circa alia occupantur, ne, dum minora scrupulosius scrutatur, ad majora non perveniat, tandem in iis legitimis laboribus, sedatis affectibus juvenilis ætatis, sese tuto committat Doctoribus veteribus, quos melius intelliget, securius leget, penitus inspiciet, atque rimabitur, quos si scholasticos antea legat, postea scholasticos aut non leget, aut

dare aggrediuntur, interim vero haud Sæcul. XVI.
 consultum cenſet, quod rudioribus Lai- A.C. 1544.
 cis ſacri Codicis in linguam patriam
 translati lectio permittatur, niſi hæ ver-
 ſiones ſint exactæ, atque integra fide
 concinnatæ: Præterea exigit, ut tum
 ejuſmodi Lectores moderationis ac ſub-
 miſſionis ſenſu abundant, cum autem
 hodierno ævo vulgus ejuſmodi præro-
 gativis careat, ſed potius novitatum
 percupidum, vanaque ſua fiducia elatum
 exiſtat, eidem promiſcuam ejuſmodi le-
 ctionem permittere, nequaquam expe-
 dire aſſerit, qui etiam ſcripſit alium, li-
 cet nondum elaboratum, tractatum con-
 tra Eraſmi librum *de ſarcienda Eccleſiæ
 concordia* (*).

Q 5 §. XLVIII.

*aut cum nausea leget non sine suo magno
 malo.*

(*) Quibus de cauſſis Latomus ad im-
 pugnandum Eraſmum fuit permotus, ipſemet
 in ſua præfatione ad Guilielmum de Croi Car-
 dinalem hiſ verbis declarat: *Nuper cum ævi
 noſtri ſtudia attentius conſiderarem, varie &
 diverſe afficiebar, hinc quidem gaudio, inde
 vero dolore; gaudio, quod liberales discipli-
 nas renaſci, ſtudia vigere, doctos honorari,
 eruditorum honeſto labore bona ſtudia mirum
 in modum adjuvari, horum induſtria bonos
 Auctores in lucem emergere viderem, plurimis*
paſ-